

Franjo Asiški život, duh i poslanje

- **Kronologija života sv. Franje Asiškoga**
- **Značenje Franje Asiškog danas**
- **Biblija izvor Franjine duhovnosti**
- **Sinoptici (Mt, Mk, Lk)**
- **Ivanovo Evanđelje**
- **Poslanice**
- **Psalmi**
- **Franjin način propovijedanja- ići po svijetu.**
- **Franjino iskustvo Boga (1)**
- **Prisutnost sv. Franje danas**
- **Prisutnost u književnosti i umjetnosti**
- **Obitelj sv. Franje danas**
- **Institucionalizirane grupe**
- **Simpatizeri**
- **Franjino iskustvo Boga (2)**
- **Bog**
- **Isus Krist**
- **Bog, Isus Krist, Crkva**
- **Spisi sv. Franje**
- **Autentični spisi sv. Franje**
- **Neautentični spisi (dvojbeni) sv. Franje**
- **Nastanak spisa**
- **Nepotvrđeno pravilo.**
- **Oporuka.**
- **Opomene.**
- **Pismo vjernicima.**
- **Pjesma stvorova. (Pjesma brata suncu)**
- **Časoslov muke Gospodnje.**
- **Pismo sv. Antunu.**
- **Cedulja bratu Leonu.**
- **Pismo klericima.**
- **Pismo kustodima.**
- **Sv. Klara Asiška**
- **Klarini spisi**
- **Blagoslov sv. Klare**
- **Pisma Agnesi praškoj (4)**
- **Pravilo sv. Klare**
- **Pismo Ermentrudi iz Brugges (Briža)**
- **Oporuka sv. Klare**
- **Zaključak**

Kronologija života sv. Franje Asiškoga

1181.-1182. Ne zna se točan datum rođenja sv. Franje, no, najvjerojatnije su godine pokazane. Rođen je u talijanskom gradiću Asizu u pokrajini Umbriji dok je njegov otac Petar Bernadone trgovac tkaninama nalazio na putu Francuskoj. Majci je bilo ime Ivana, a zvala se Pika. Ona je svome sinu na krštenju dala ime Ivan ali kad se otac vratio s puta zahtijevao je da mu se promjeni ime u Francesco (Francuzić), iz ljubavi prema Francuskoj kamo je rado i često putovao. A i žena mu je bila odande.

1202. Franjo je odrstao i u to se vrijeme vode ratovi između Asiza i susjedne Peruđe. To je vrijeme velike napetosti i sukoba među gradovima. Franjo pomože ocu u trgovačkom poslu te živi veselim, raskošnim i rasipnim životom, te sanja o viteškoj slavi. Zato rado polazi u taj rat. Asižani su pobjeđeni te mnogi od njih, a među njima i Franjo, završe u zarobljeništvu. Tu Franjo ostaje godinu dana. Razmišljao o svom životu ali ne gubi hrabrosti. U tamnici je i obolio. Otac ga konačno nakon godinu dana uspijeva otkupiti i vratiti kući. Oporavlja se nakon duge i teške bolesti. Postaje sve pažljiviji i darežljiviji prema siromasima koji često navraćaju u očev dućan.

1205. Franjo se opet sprema poći kao vitez u Apuliju (južna Italija). No v_c se u Spoletu (50 km od Asiza) ponovno razbolio, te se nakon jednog viđenja i Božje poruke vraća natrag u Asiz. Tada počinje za njega vrijeme postupnog obraćenja. Tog ljeta u lipnju umire i Gaotije od Brenne koji je vodio ratne pohode na jug. Te se jeseni Franjo posve više osamljuje posjećuje razrušene crkvice u okolici, i u jednoj od njih, u crkvi sv. Damjana, prima jasnu poruku sa Križa, >>Franjo dođi popravi mi kuću koja se, kako vidiš, ruši<<.

1206. Franjo sve jasnije uviđa što mu je činiti. Sve je svjesniji da za njega počinje novi život. U tome su mu pomagala dva osobita događaja: susret sa gubavcem i iskustvo molitve pred križem u sv. Damjanu. O tome piše i sv. Bonaventura i Toma Čelanski, a i Franjo često (npr. U Oporuci - Testamentu) o tome piše. Nakon tih događaja Franjo se sve više posvećuje brizi za gubavce i siromahe. Pred asiškim biskupom Guidom, Franjo se odriče svoga oca i svega bogatstva. Biskup je stao u njegovu zaštitu. To je intenzivno njegovo vrijeme obraćenja.1207.

Franjo se osobito brine za porušene crkve u okolici sv. Damjana, sv. Petra, i Porijunkule.

1208. 24. veljače (Blagdan sv. Mateja apostola) Franjo u Porcijunkuli sluša Evanđelje o poslanju apostola. Tada mu mnogo toga postaje jasnije. Uzima od djela putujućeg propovjednika i počinje propovijedati. U travnju te godine pridružuje mu se Bernardo Quintavalski i Petar Kantarski a nakon njih brat Egidije. Zajedno propovijedaju u pokrajini Marke, dolini grada Rietitia, te u Firenci. Franjo prima objavu od Boga da mu su oprošteni grijesi i da će se povećati broj njegove braće.

1209. Franji se pridružuje sve više braće. Za njih piše veoma kratko Pravilo i ide sa jedaneastoricom braćom u Rim. Od pape Inocenta II. dobiva usmeno odobrenje za takav način života (propovjednički). Vrativši se nastanjuju se u Rivotortu, kraj Asiza, u jednoj napuštenoj kolibi. Kad ih je jedan seljak istjerao iz te kolibe, sele se u

Porcijunkulu koja je pripadala Benediktincima. Oni poklanjaju Franji i njegovoj braći i tako ona postaje kolijevkom franjevačkom mjestu.

1212. Na nedjelju cvijetnicu noću Klara (Chiara) di Fafarone, mlada plemićka djevojka bježi iz roditeljske kuće, dolazi u Porcijunkuli i želi se pridružiti Franji i njegovoj braći. Franjo je prima u Red (simbolično sijecanje pramena kose) i smješta je kod benediktinki u Bastie. Uz veliko protivljenje roditelja i rodbine ipak joj se uskoro pridružuje sestra Janja.

1213. Te godine grof Orlando Katanski poklanja Franji i njegovoj braći brdo La Vernu, blizu Asiza i Firence. Ono im služi kao samotničko boravište. Te godine Franjo želi poći u misije među Muslimane u Maroko, ali se zbog teške bolesti mora zaustaviti u španjolskoj. Vraća se u Italiju. Po povratku Franjo prima u Red Tomu Čelanskog.

1216. Inocent III. nakon smrti nasljeđuje papa Honorije III. Od njega Franjo dobiva Porcijunkulski oprost.

1217. Znamenita su okupljanje braće (kapituli o blagdanu Duhova). Tu se raspravlja o životu Reda, misijama, i o svemu što je važno za bratstvo koje se sve više širi.

1219. Opet važni kapitul braće u Asizu. Odlučeno je da braća pođu u misije na različite strane: Njemačka, Ugarska, španjolska, Engleska, Maroko, Francuska. I sam se Franjo opuće u misije. Polazi u Palestinu a na pšutu dolazi i u tabor Egipatskoga sultana Malika al Kamila. Braća na tim putevima podnose velike patnje. Oni koji su pošli u Maroko postaju mučenici i proglašeni su svetima. (Petra, Bernardo, Akuzije, Adjuto i Otan).

1220. Franjo je na misijskom putu prema svetoj zemlji. Za vrijeme njegova odsusta na čelu Reda su dva vikara koji unose mnogo novosti a pojavljuju se poteškoće i nejasnoće. Te vijesti jedan brat donosi na Istok i uznemiren tim vijestima Franjo se vraća u Italiju. Kardinal Hugolin imenovan je zaštitnikom (protektorom) Reda. Vodstvo Reda Franjo povjerava bratu Petru Katanskom, koji umire 1221. god. Tada je na kapitolu za nasljednika izabran brat Ilija iz mjesta Cortone. Franjo braći predočuje drugo Pravilo koje brat Ceazar iz Spayeara obogaćuje biblijskim tekstovima. Te godine papa Honorije III. potvrđuje Pravilo franjevačkog trećeg Reda. Pravilo za one koji žive u svijetu a nadahnjuju se idealima sv. Franje.

1222. na blagdan Velike Gospe, Franjo propovijeda u Bologni. želi izgladiti neprijateljstva, te propovijeda o miru i Kristu koji donosi taj mir.

1223. Franjo se povlači u dolinu grada Rietta u Fonte Colomba. Tu piše novo Pravilo o kojem se raspravlja na kapitolu. Na kraju se Franjo obraća papi da im potvrdi Pravilo. Papa Honorije III. bulom potvrđuje Pravilo 29. studenog 1223. To je Pravilo koje danas vrijedi. Original bule čuva se i danas kao dragocijena relikvija u sv. samostanu Sacro Convento u Asizu. Najvjerojatnije Franjo te godine slavi Božić u Grecciu.

1224. Braća polaze u Englesku u misije. Tu postižu veliki uspjeh. Franjo je od blagdana Velike Gospe s bratom Leonom i Rufinom na La verni gdje se četrdesetim dnevnim postom priprema za blagdan sv. Mihaela. 17. rujna Franjo prima sveta rane. U kasno jesen vraća se u Porcijunkulu.

1225. U ožuljku posjećuje sestre Klarise u sv. Damjanu. Vid mu sve više slabi, a dolaze i druge bolseti. Na nagovor brata Ilije podvrgava se liječenju ali mu se stanje ne popravlja. U sv. Damjanu njeguju ga sestre Klarise. Tu u bolesti sastavlja pjesmu Brata Suncu. Radujući se pomirenju biskupa i vlasti u Asizu, nadodaje i strofu >>Blagoslovljen si Gospode po onima koji opraštaju iz ljubavi tvoje<<. Kardinal Hugolin protektor Reda, savjetuje mu da se dođe liječiti u okolini Rietta. Tu ga dočekuje Kardinal Hugolin i papinska pratnja. Franjo boravi u Fonte Colombo i Foresti, gdje dočekuje i zimu. 1226. Zimu Franjo provodi u Fonte Colombo i dolini grada Rietta. U travnju polazi u Siennu te se u svibnju vraća u Porcijunkulu. Njegovo zdravstveno stanje sve se više pogoršava. Prenose ga u biskupsku palaču u Asizu. Kad je Franjo osjetio blizinu smrti moli da ga prenesu u Porcijunkulu. U dolini zaustavivši se blagoslivlje grad Asiz. Zadnje dana zemnoga života boravi u Porcijunkuli gdje diktira svoju Oporuku. Kad mu se približio čas smrti moli da ga polože na zemlju. Zamolio je da mu pročitaju Evanđelje o poslednjoj večeri, o tome kako Isus pere noge svojim učenicima, te blagoslivlje svu svoju braću nazočnu i buduću. Umire navečer 3. listopada 1226. godine. Bila je subota. Sahranjem je slijedećeg dana u nedjelju 4. listopada u crkvi sv. Jureja u Asizu uz mnoštvo svijeta. Pogrebna povorka svratila je na putu u sv. Damjan kako bi se sestre Klarise oprostile sa njim. Svečana kanonizacija bila je 16. srpnja 1228. god a njegovo je tijelo 25. svibnja 1230 preneseno u novu veliku baziliku sv. Franje.

Značenje Franje Asiškog danas

U različitim vremenima ljudi susrećući se sa sv Franjom otkriva nam nove načine života. Već u početku pridružuju mu se braća. Klara i njezine sestre i toliki drugi ljudi. Franjo im je bijo uzor, pravilo i put. Pomalo su se razvile tri različite zajednice.

Prvi Red (redovnici) danas: Franjevci, Kapucini, Franjevci Konventualci i Franjevci trećoredci. Drugi Red - sestre Klarise. I treći Red - danas je to mnoštvo zajednica koje žive u svijetu. Svojim životom Franjo je bio putokaz istinskog spasenja i danas Franjo privlači mnoge. Imade mnogo njegovih poklonika i izvan izričito franjevačkoga svijeta i kršćanstvo.

Svijet danas gleda na Franjo kao na čovjeka koji povezuje narode i koji donosi nadu u ovaj razdijeljeni svijet. Za one koji ga žele slijediti Franjo nije samo neko slovo ili Pravilo već jedna točka orijentacije. Njegov način življenja za druge predstavlja nadahnuće. Za sve ljude danas važan je njegov način susretanja i proživljavanja dubokog iskustva mističnoga života.

Mnogo nas toga može naučiti i vrijeme u kojemu je Franjo živio. Isusov govor o poslanju učenika (Lk 9,10) postoje za njega odlučujuća riječ. Franjo kaže: "Ovo je ono što hoću, ovo je ono što tražim, ovo želim vršiti svim srcem" (1 Čel 22). Takvo Evanđelje postaje njegov svagdašnji kruh, dijelo i istina. Sve što se otdada zbivalo u njegovom životu samo je provođenje i ostvaranje te ideje da svoj život učini življenim Evanđeljem. Malo po malo Franjo otkriva i smisao bratstva među ljudima i svim stvorenjima. U Oporuci kaže da mu je sam Bog darovao braću. Ta se zajednica malo po malo oblikuje u samostansku zajednicu.

Za Franju je bilo jako važno papino odobrenje takvog načina života, a kapituli kao susreti sve braće bili su izraz takvoga bratstva. Zajedno sa braćom Franjo traži pravo mjeru između akcije i kontemplacije, između molitve i djelovanja, između života u osami s Bogom i života u svijetu.

Svijet i ljudi u njemu nisu za Franju zapreka nego uvijet za pravo molitvu i meditaciju. Za Franju je Krist centar života i Franjo ne miruje dok ne osjeti da je jedno s njime. To jedinstvo postaje vidljivo u stigmatizaciji. Franjo svjedoči o tri osnovne vrednote koje smatra nezaobilaznima i koje predstavljaju njegov način života. To su međusobna ljubav, visoko poimanje siromaštva i vjernost Crkvi. Njegova se Oporuka i može shvatiti kao životni program.

Biblija kao izvor Franjine duhovnosti

Franjo Asiški sasvim je prožet Evanđeljem i Biblijom. Često citira na pamet ili se služi slobodno biblijskim tekstovima tako da vlastite riječi isprepliče biblijskim citatima. Osjeća se obvezan govoriti Isusove riječi. Nabrojiti ćemo najvažnije biblijske tekstove koji nadahnjuju Franju:

1. Sinoptici (Mt, Mk, Lk)

Ta tri Evanđelja sadrže osnovicu Franjinog i franjevačkog načina života. Ona su kao temeljni zidovi na kojima je sagrađeno franjevaštvo. Najvažnija je poslanje apostola (Mt 10; Lk 9-10). Središnja ideja koja određuje Franjin život, Pravilo, spisi i molitve jest Lk 18,1 >>Bog je jedini dobar<<. Tu je sadržano i samo ime Reda (Lk 22,26) >>Tko je najveći među vama neka bude kao najmanji<<.

Slični su i Mt 20,25-28 i Lk 17,10. To je sve o biti manji. Za Franju je važan i govor na Gori (Mt 5,3-11). Citira zlatno pravilo Evanđelja: Mt 7,12. Veoma su važni tekstovi koji zahtijevaju korijenito napuštanje bogatstva (Mk 10,17-31 Lk 18,22 Mt 19,21). Za Franju su osobito važna mjesta koja govore o djetinstvu Isusovu i mucima (Isusova zemaljska egzistencija od jaslca do križa).

2. Ivanovo Evanđelje

Franjo progovara o proslavljenom Kristu. Stoga je za Franju tako važno Ivanovo Evanđelje i poslanice (I Iv, 2 Iv, 3 Iv). Osobito je važan prolog Ivanova Evanđelja (Iv 1,1-18). Isus je Riječ Očeva koja je došla među nas ljude. Na vanjski način Franjo susreće Boga, Isusa, Euharistiju. Česta tema je Isus dobar Pastir (Iv 10,1-16). Važno je mjesto Iv 13: Isusovo pranje nogu apostolima koji je Franjin ideal manjeg brata. Često citira Iv 14,6: >>Ja sam Put i Istina i život<<. Važna je i Isusova velika svećenička molitva Iv 17. Franjo često ponavlja i izraz >>Bog je ljubav<< (1 Iv 4,8). Franjin molitveni život karakterizira i Knjiga Otkrivenja. Tako sinoptici predstavljaju temelj građevine a sv. Ivan unutrašnjost te građevine.

3. Poslanice

1 Pt 2,21: slijediti stopove Kristove označuje srž Franjina života.

1 Pt 2,11: kršćanin nema na zemlji svoje domovine nego je samo putnik i tuđinac. Česti je izraz: >>Blagosloviti i dobro činiti<< iz 1 Pt 2-4. Iz pastoralnih poslanica Franjo osobito nadahnjuje misao o dobrostvosti braće prema svima (2 Tim 3,2).

4. Psalmi

Oni su česta Franjina molitva. Njima se danomice napaja. Upotrebljava ih u svakom trenutku i u najrazličitijoj situaciji. Franjo se psalmima služi kreativno te tako nastaje i cijeli niz novih psalama oko jedne središnje misli - Muke Gospodina Isusa Krista (Časoslov Muke Gospodnje).

Franjin način propovijedanja - ići po svijetu.

Franjin način razmišljanja i govora o svjetu prožet je Evanđeljem, poslušnošću i osobitim prihvaćanjem siromaštva. Stoga Franjo nudi svjetu određeni život koji je prožet Evanđeljem, siromaštvom, poslušnošću. Franjo poziva cijeli svijet da zanosno daje hvale Bogu. On želi i mora priznati jedino Krista koji ga oslobađa za svijet i poziva da živi okrenut svijetu. Ta aktivnost u svjetu i treba biti čin kontemplacije. Zato je za njega mjesto kontemplacije i samostan i svijet. Upravo stoga Franjin način života odražava oduševljenje i zanos. Franjo se osjeća poslanim cijelom svijetu kako bi svim stvorenjima navještao radosnu vijest.

Govor o poslanju Franjo shvaća kao da je upućen upravi njemu. Osobito Lk 9-10 potiče da živi kao apostol bez vlasništva i moći te da riječju i dijelom naviješt kraljevstvo Božji. Takav način i takvo shvaćanje apostolskog propovijedanja bio je temelj za prva misionarska putovanja braće. Već za Franjinog života oni su dospjeli u najrazličitije krajeve. To naglo širenje nesmije se shvatiti kao neko osvajanje već je to dinamizam i spremnost za služenje malenim i siromašnima. U tom smislu Franjo cijeni i govori o radu kojeg naziva milošću koju treba sa zahvalnošću primiti i vršiti.

Franjo povezuje siromaštvo i propovijedanje. život i riječ kod njega su najtješnje povezani. Franjina propovijed za njega je Božje djelo. Franjo veoma naglašava vrijednost skrovitog života, gdje se čovjek više pouzdaje u Božjem djelovanjem nego vlastite sposobnosti.

Cijeli ga život nadahnjuje želja za mirom te stoga kao i želju i pozdrav uzima riječ >>Gospodin ti dao mir<<. Tako povezuje život i riječ. Samo onaj tko ima mir u sebi i tko ga živi moći će i druge poticati na nj.

U Franjinom Pravilu po prvi put se nalazi i posebno poglavlje o misijama. Ono je nastajalo iz njegove želje da mir bude prisutan u cijelome svijetu. Franjine misije ne sastoje se u borbi s mačem ili riječima, već u raspoloživosti i spremnosti na služenje priznavajući se kršćaninom. Zato su misije tako važne za sv. Franju. Franjo se osjeća poslanim svim ljudima i svim stvorenjima. On progovara pticama, ribama, zečevima. Postoje nebrojena svjedočanstva koja pokazuju način Franjinog pristupa stvorenjima. O tome posebno svjedoči njegova "Pjesma Stvorova". Na osobit način Franjo naviješta i propovijeda o pomirenom svijetu. On je spreman sve prihvatiti svemu se prilagoditi. U svemu vidjeti brata ili sestru i u najmanjoj stvari jer je uvjeren da je Bog u svima i da je stoga svako živo biće nešto neponovljivo i jedinstveno (vidi „živjeti Evanđelje sa Franjom Asiškim“, str. 71-104).

Franjino iskustvo Boga

Na mnogim mjestima u svojim spisima Franjo progovara o svojem iskustvu svijeta i Boga. Izjavljujući kako želi prepoznati Sina Božjega u svakome tko se pritjelovljuje Crkvi u riječi i sakramentu. Važan je tekst Iv 14,16 gdje Isus kaže: >>Ja sam put, istina i život<<. Na poseban način o Franjinu iskustvu Boga govore tekstovi iz opomena. U njima nalazimo njegovo iskustvo Boga Isusa Krista, riječi i sakramenata. Bog je iznad svake mogućnosti ljudske spoznaje. Ta se nedostupnost i transedencija odražava i vidi u svim Franjinim molitvama gdje Boga naziva Presvetim Svemogućem Kraljem, Gospodarem neba i zemlje, Nepromjenljivim, Neizrecivim. Onaj koji je bez početka i kraja. Bog za čovjeka ostaje tajna ali se objavljuje i daje se spoznati. Ta spoznaja naklonost je i dar Božji. Za Franju je Bog Otac koji se brine potrebe svih stvorenja. Stoga ga i naziva Ocem Stvoriteljem, Otkupiteljem, Tješiteljem, Spasiteljem. Doživljava ga kao ljubav, svjetlost i dobrotu. Bez Isusa Krista Bog je nedokućiv za čovjeka. Krist je govor kojim Bog govori ljudima - on je Riječ Očeva.

Prva točka u susretu Boga sa čovjekom za Franjo je Isusovo rođenje. To rođenje Franjo slavi sa posebnim pobožnošću - prve jaslice u Grecciu. Franjo želi vidjeti i proniknuti svojim tjelesnim očima i opipati vlastitim rukama kako je Bog ljudski, malen, slab i ponizan. Stoga je za Franjo Božić svetkovina nad svetkovinama. Mariji je prva upravljena Riječ Božja. Ona ju je primila u svoju krilu. Po njoj je Bog primio lik poniznosti i ona je s njim podijelila sudbinu i siromaštvo. Marija jest i ostaje slika Crkve. U tome Franjo vidi i razlog posebnog štovanje Marije. Kristovu malenost i poniznost, Franjo još posebno osjeća u Kristovoj Muci i križu. On i sudjeluje u Kristovoj patnji. Njegova je meditacija kao pozornost prema dobrom Pastiru koji u svojoj poniznosti preuzima na sebe i trpljenje i smrt kako bi spasio svoje stado. Stoga i Franjo trpi zajedno s Kristom. Nad svime čini znak križa, nad braćom, ljudima, jelom, ognjem, zlom. Za njega siromaštvo i križ idu zajedno. I uskrnuće je dio misterije Božje poniznosti. U uskrnom otajstvu sadržano je i trpljenje i patnja, bijeda i smrt. Uskrsnuće je pobijedom nad patnjom i smrću. Uskrs je stoga za Franju u znaku hodočašća jer smo na ovome svijetu samo putnici i pridošlice. I stoga Franjo crpi misao i nakanu da naviješta Evanđelje svim stvorenjima. Bog se objavljuje u poniznosti i samo u poniznosti čovjek može odgovoriti Bogu.

Prisutnost sv. Franje danas

Franjo asiški danas ne spada u popularne pučke svece poput sv. Ante, ali kad se govori o povijesti ili duhovnosti kršćanstva sveti je Franjo neobilazna tema. Od sredine prošlog stoljeća veliki je interes za Franju. U povijesti, duhovnosti, teologiji, književnosti. Danas se njegovo ime i pridjev franjevački često spominje. Mnogo toga je povezano uz pojam franjevački: jednostavnost, protodušnost, radost, poštivanje, nada, zajedništvo, dijeljenje sreće sa drugima, otvorenosti, nesebičnosti i slično.

Prisutnost u književnosti i umjetnosti

a) Franjo i franjevaštvo česta je tema u književnosti i pjesništvu. Takav interes osobito se razvio početkom romantizma (19.st.). Tada se o njemu pisali Ozanam, Penan, Güres, Schattobriand, a u našem stoljeću pišu i pjevaju o njemu Rilke, Celan, Hesse, Rinzer, Chesterton, Klauedel, Kazantsakis, Timmermanns, Fassbint i drugi.

b) Slično je i u likovnoj umjetnosti. Od velikih slikara Giotta, Gimabire, koji stvaraju neposredno nakon Franjine smrti pa sve do danas Franjo je omiljena tema slikara.

c) I na filmu Franjo i njegov pokret česta su tema. Od talijanskih režisera spominje se Rossellini, Roberto, Cavani, Ziffirelli, Antonioni i drugi.

d) Prisutnost u povijesnim raspravama i knjigama ili studijama. Osobito od kraja prošlog stoljeća izlaze mnogi izvori franjevačke povijesti. Od Franjinih spisa izišla su tri kritička izdanja a najznačajnija je djelo Kajatan Essera (1976). Danas u mnogim zemljama postoje tzv. franjevački izvori (fonti francescani, francischanshe kvellen schriffen). Kod nas još nema prevedenih kompletnih izvora ali se uspijelo prevesti dosta djela koja spadaju u franjevačke izvore. U tome se osobito angažirao o. Damjan Damjanović. Uz to postoje i mnogi stručni časopisi i studije koji obrađuju socijalne, religiozne, kulturne i političke prilike u kojima je nastalo franjevaštvo. I danas izlaze mnogi životopisi i esaja o Franji. Smatra se da se nakon Isusa ni o jednome ljudi nije toliko pisalo kao o Franji. Temeljni životopisi su djela Sabatier i Sargensena (protestanti), Engelberta i Fortinja (katolici). Za Crkvu i čovječanstvo Franjo je velika pojava i danas je most povezanih i s mnogim ne-kršćanskim kulturama.

e) Osobito je važno Franjina prisutnost u duhovnosti. U njoj se ističe važnost njegova iskustva Evanđelja. Brojne su učene studije i teološke tumačenja koja pokazuju bogatstvo Franjina duha, lik i duboko jedinstvo njegova života. Ipak nemoguće je dokraja izreći njegov lik. Sva su djela samo jedan pokušaj da se otkrije tajna njegove duše. Od teologa i pisaca duhovnosti ističu se u novije vrijeme: Kajatan Esser, Hardick, Growe, Schmuki, Flood, Ghinato, Martino Conti, Iriarte, Lopez, Ledera. Oni pokazuju bogatstvo Franjino duha njegov duhovni autoritet, i evanđeoske autentičnost. Tako se javlja i nova povijest o čovjeku, prijatelju prirode, i o religioznosti koja se suprotstavlja formulama i dogmatizmima.

Obitelj sv. Franje danas

Nekoliko podataka o redovničkim zajednicama u svijetu.

Prema podacima iz 1991.g. na svijetu je bilo 233.628 pripadnika muških redovnih zajednica te 682.384 pripadnika ženskih redovničkih zajednica. što se tiče redovnika najviše ih je bilo u Europi (oko 108.000). U Americama: 74.000. U Aziji: 29.000. U Africi: 17.500 (od prilike). Na Oceaniji: preko 5.000.

Podacima o muškim redovnim zajednicama za 1991. godine je ovako:

- Družba Isusova 23.778
- Franjevci - Manja Braća 18.738
- Salezijanci 17,555
- školska Braća 8.149
- Franjevci Kapucini 11.699
- školska Braća Maristi 5.791
- Dominikanci 6.715
- Redemptoristi 6.135
- Oblati od Bezgrešne 5.331
- Lazaristi 3.681

1966: ukupno 330.000 redovnika

1991: ukupno 230.000 redovnika

1966: ukupno 886.000 redovnica

1991: ukupno 682.000 redovnica

Bilješka: 1966. godine bilo je završetak II. Vatikanskog Koncila, dokaz nezadovoljstvo i siromašno zvanje. Podaci o OFM izlazi svaku godinu u Acta Minorum.

što se tiče o obitelji sv. Franje danas imademo dvije grupe:

1. institucionalizirane grupe
2. simpatizire sv. Franje i franjevaštva.

1. Institucionalizirane grupe

Postoje muske i ženske zajednice redove i kongregacije koji se pozivaju na Franju i žele živjeti u njegovom duhu ponajviše i Katoličkoj Crkvi a i u anglikanskoj i protestanskoj. Najveća skupina uzima kao temelj svoga života pravilo sv. Franje koje je 1223. godine potvrdio papa Honorije III. Oni se prema tom pravilu nazivaju manja braća. Taj je skupina podjeljena u 16. st. na tri različite nezavisne zajednice.

- a) Franjevci opservanti (OFM) (Smeđi frateri)
- b) Konventualci (OFM Conv.) (Minoriti ili Crni frateri)
- c) Kapucini

Njima se kasnije pridružila i zajednica tzv 3. samostanskog reda sv. Franje. To su Franjevci trećoreci (OFM Tor) koji su se kod nas zvali Glagoljaši. Svi oni zajedno tvore prvi red sv. Franje.

Drugi redovi su različite ženske zajednice. Najbrojnije su Klarise kojih imade oko 19.000 a imaju Pravilo iz 1253. g. potvrđeno od pape. U tu skupinu spadaju i Koncepcionisti koje su nastale u 15. st. u španjolskoj. Zatim trećoredica koje žive u strogoj klauzuri. Uz te kontemplativne zajednice imade oko 450 ženskih kongregacija koje žive po Pravilu trećega samostanskoga reda. U treći red spadaju trećoredske zajednice - franjevački svjetovni red koji se oslanja na Franjino pismo vjernicima. Članovi FSR žive u svijetu vršeći svoje obaveze nastojeći pojedinačno ili zajednički ostvarivati Franjin duh. Uz te franjevačke ustanove danas postoji i nekoliko svjetovnih instituta, koji su nastali u tom franjevačkom nadahnuću.

Najpoznatiji su takvi instituti Kapucini Kozminskog u Poljskoj te tri instituta nastala pod nadahnuću Patera Gammellia. To su misionari Kristova kraljevstva (ženski, muški i svećenički ograna). Za njih je bitno da žive u svijetu i da obdržavaju savjete poslušnosti, siromaštvo i čistoće. Franjin je duh prisutan i u ne-katoličkim crkvama. U anglikanskoj crkvi poznata je franjevačka zajednica a postoji i klarise i trećoreci. I neke protestanske crkve u Njemačkoj i švetskoj poznaju franjevačka bratsva i zajednice trećega reda.

2. Simpatizeri

Uz ove institucionalizirane grupe postoje i mnoge brojne pojedinci ili zajednice koje se u duhu sv. Franje okupljaju i susreću na različitim hodočašćima, kongresima ili drugim susretima. Sve njih povezuje zajedničke oduševljenje i zanimanje sv. Franje. U svijetu danas je raširen i pokret pristaš sv. Franje, prijatelja prirode i čuvara okolišta (sv. Franjo je zaštitnik ekologije).

Danas u Crkvi Franjevci u odnosu na ukupni broj na redovnika (oko 230.000 uz stotinjak različitih redova) predstavljaju oko 15%. U kontemplativnim ženskim zajednicama udio je još veći, od 58.000, 22.000 su franjevke. Aktivne zajednice sestara franjevki (ima ih 450 zajednica) broj oko 200.000 sestara što je oko 20% svih aktivnih redovnica (oko milijun sestara u preko 1000 različitih kongregacija).

Franjevački svjetovni instituti broje danas oko 5.000 članova. Broj članova FSR danas se provjeruje oko milijun i pol članova. Ti nam brojevi pokazuju kako je franjevačka obitelj i danas vrlo značajan religiozni pokret u Crkvi.

Franjino iskustvo Boga (2)

Iskustvo Boga, Krista i Crkve temeljna su Franjina iskustva.

Bog

Za Franju je Bog nešto apsolutno i transcendentalno. On ga naziva: Presveti, Svevišnji, Svemogućí Kralj, Gospodar Neba i Zemlje, Uzvišen Iznad Svega, Bez Početka i Kraja, Nepromjenljiv, Nevidljiv, Neizreciv, Neopisiv, Neshvatljiv, Neistašiv. On jest i ostaje tajna ali se i objavljuje i daje se spoznati. Iskustvo Boga za Franju se događa preko Isusa Krista. Bog je za njega Otac, Stvoritelj, Tješitelj, Spasitelj. Cijela je ljudska povijest obuhvaćena Božjim očinstvom. Da bi označio Boga on ga naziva Svjetlost, Ljubav, Dobrota, Jedini Dobar. Bog je toliko dobar da je potreban cijeli jedan život da mu se zahvaljuje.

Isus Krist

Bog je bez Isusa Krista čovjeku nedohvatljiv. Bog se u jemu objavljuje. Isus je govor Riječ Očeva ljudima. Tako se Bog izražava u našoj i po našoj ljudskoj krhkosti, siromaštvu i trpljenju. Stoga Franjo na poseban način i meditira čine Božje, poniznosti - Utjelovljenje, siromaštvo, Križ, Euharistija. Ti trenuci Božji prisutnosti prožeti su osobitom Franjinom pažnjom (prve jaslice u Greccio, časoslov Muke Gospodnje, štovanje Marije kao ona koja je prvoj upravljena Riječ Božja). Za Franjin je Krist, naš svagdanji kruh. Božja poniznost doseže vrhunac u Kristovoj Muci i Križu. Franjo želi to iskustvo Boga koji se objavljuje u poniznosti i svjestan je da čovjek jedino u poniznosti može odgovoriti Bogu.

Bog, Isus Krist, Crkva

Crkva je pozvana da nastavlja Božje djelo spasenje. Uz svu grešnost i slabost ona utjelovljuje misterij Božje prisutnosti. U njoj se događa povezanost Boga i čovjeka. Za Franju Crkva je zajednica u kojoj želi živjeti u pravoj vjeri i posvemašnjoj posvetiti Bogu. Crkvenost je tako tipično franjevačko svojstvo. Franjo želi služiti u katoličkoj Crkvi, u njoj želi razvijati svoj novi oblik života, u nju želi integrirati Evanđelje sa svim njegovim posljedicama. Odnose prema hierarhiji nije uvijek bio bez problema. Institucija je kao takva potrebna. Isti ju je Duh osnovao. A Crkva kao institucija treba se brinuti za to da novi počeci vjere u novim životnim oblicima nađu svoje mjesto u unutarnju Crkve. Institucija može doći u opasnost da oslijepi i da se suprotstavi poticajima Duha a novi životni oblici u opasnosti su da se pretvare u raskol ili sektu. Zbog toga institucija i obnovenje trebaju biti u stalnom ili trajnom dijalogu. Stoga je potrebna konstruktivna kritika. I Marijino otajstvo ostvaruje se u Crkvi. Ono što je bila Marija to je sada Crkva. Razmatrajući u toj stvarnosti Franjo doživljava Crkvu kao mjesto po kojem Trojedini Bog biva prisutan u svijetu, kroz sve vijekove. Povezanost Crkvom jamstvo je i spas Katoličanstva. Svi Bogo-označenim ljudi, sveci koji su članovi Crkve, pjevaju Bogu pohvalu pjesmu. Stoga Franjo i želi da njegova zajednica kao i svi ostali članovi te Crkve žele živjeti u pravoj vjeri i posvemašnjoj posveti Bogu.

Spisi sv. Franje

Franjo Asiški često se naziva >>forma minorum<< uzor Manje braće. Time se želi izreći da uz pravila i konstitucije njegov živi lik može biti nadahnuće. Sačuvani su mnogi životopisi koji svaki na svoj način progovaraju o Franji. Ipak na poseban način Franjo i danas progovara preko svojih spisa. Iako sebe naziva jednostavnim i neukim, spisi nam progovaraju o njegovoj veličini. Sam sv. Franjo držao ih je osobitom milošću darom Božjim koji mu je dao da jednostavno i jasno napiše ove riječi. Postoji različita podjela njegovih spisa, kod nas su izašla dva izdanja Franjinih spisa. Spisi sv. Franje, Sarajevo 1974 god. Spisi sv. Franje i sv. Klare Asižana Split. Najpotpuniji spisi jesu >>Fonti francescane<<. Najjednostavnija podjela spisa je na autentične ili neautentične ili dvojbene.

Autentični spisi sv. Franje

1. Opomene
 2. Pjesma brata suncu
 3. Cedulja bratu Leonu
 4. Pismo sv. Antunu
 5. Pismo klericima
 6. Pismo kustodima I
 7. Pismo kustodima II
 8. Pismo vjernicima I
 9. Pismo vjernicima II
 10. Pismo bratu Leonu
 11. Pismo ministru
 12. Pismo čitavom redu
 13. Pismo upravljačima naroda
 14. Poticaj na hvalu Božju
 15. Tumačenje Očenaša
 16. Oblik života dan sv. Klari
 17. Ulomci drugog nepotvrđenog pravila
 18. Pohvale svih časova
 19. Služba muke Gospodnje
 20. Molitva pred Raspelom
 21. Pravilo potvrđeno bulom
 22. Pravilo za samotišta
 23. Pravilo nepotvrđeno bulom
 24. Pravilo B.D.M.
 25. Pozdrav krepostima
 26. Oporuka (testament)
 27. Poslednja volja napisana sv. Klari
 28. Spisi koje je Franjo diktirao
- a) Blagoslov bratu Bernardu
 - b) Blagoslov sv. Klari i njenim sestrama, pismeno dan
 - c) Pismo građanima Bolonje

- d) Pismo sv. Klari o postu
- e) Pismo gospođi Jakobi
- f) Pismo braći u Francuskoj
- g) Sijenska oporuka
- h) Rasprava o pravom i savršenom veselju

Ovo je najpotpuniji kritički popis a poredak je uzet prema abecednom redu latinskog naziva. Svakako može se zaključiti da su mnogi spisi propali, ali da je ono što je ostalo dragocjena ostavština svim pokoljenjima.

Neautentični spisi (dvojbeni) sv. Franje

1. Kodeks Haec sunt arma - Ovo je oružje iz 14 st.
2. Codex GL.21 iz Leodijskog sjemeništa
3. Pismo bratu Angelu iz Pise
4. Pismo bratu Bernardu
5. Pismo bratu Iliji
6. Pismo Ivani kneginji Honorije
7. Pismo samotištu Portu Vegla
8. Molitva apsorbeat - Neka obuzme. Izreke sv. otaca
9. Molitva sastavljena od sv. Franje
10. Svagdašnja molitva sv. Franje
11. Molitva u bolesti
12. Molitva sa pet Očenaša
13. Molitva da se postigne siromaštvo
14. Molitva sv Franje
15. Molitva O slatka sveta Bogorodice
16. Savršenstva koja se pridaju bratu Juniperu
17. Predgovor rječima sv. Franje (Monza 13)
18. Proroštva o Redu Male braće (Nacion. biblioteka u Parizu)
19. Pravilo pokorničke braće i sestara
20. Govor sv. Franje o Euharistiji
21. Govor sv. Franje o svojoj braći
22. Proročke riječi sv. Franji
23. Psaltir pripisan sv. Franji
24. Molitva sv. Franje za mir
25. Pjesma utješnica (početak 14 st. upućeno je sestrama sv. Franje)

Nastanak spisa

Za sv. Franju kažu da je >>forma minorum<< i da je on svojim životom i osobnošću uzor i primjer svima koji će ga sljediti životom. Spisi su nastajali u različito vrijeme i s različitim nakanama pa tako i Franju opisuju pod različitim vidicima. Stoga su nam tako dragocjeni spisi koji su nam od njega ostali. Franjo je kao pismen i načitan, nam spisi potvrđuju i da je teško pisao. To je prepuštao braći koja su bila vještija u pisanju. O tome nam svjedoče različiti tekstovi (npr. u Oporuci kod Tome Čelanskog i

drugdje)

Ti nam tekstovi progovaraju o njemu samome.

Većina spisa sastavljena je na jedinstvenoj latinštini dok pravilo potvrđeno bulom i pismo čitavom Redu odaju bezprjekoran latinski jezik. To je dokaz da su uz Franju različita braća tajnici ili pomoćnici koji se ne odlikuju jednakom vješćinom u pisanju. Pretpostavlja se da veći dio Franjo izrekao pučkim jezikom a brat bi pisao to i preveo na latinski. Uz ostale među onima koji su mu pomagali spominje se i brat Cezarije iz špajera koji je bijo i stručnjak za sv. Pismo. Teško je točno odrediti kada su nastajali pojedini spisi. Ipak kritička nam izdanja pomažu da se prilično točno odredi vrijeme i razlog pojedinog spisa. Kratko ćemo se osvrnuti na najznačajnije spise.

Nepotvrđeno pravilo

Već 1209 god. Franjo je podnio papi Inocentu III na odobrenje i potvrdu kratko i jednostavno pravilo. Ono se sastojalo iz citata Biblije kojima je Franjo nadodao neke najnužnije odredbe neophodne za zajednički život. To potvrđeno pravilo je izgubljeno. Ostalo nam je uglavnom sačuvano nepotvrđeno pravilo. Jedan životopis pripovjeda kako je Franjo zamolio brata Cezara iz špajera vrsnog poznavatelja sv. Pisma da njegov jedinstveni tekst obogati i ukrasi recima iz Evanđelja. To pravilo ima najviše citata iz sv. Pisma i najbolji je svjedok Franjine zamisli i nastojanja. Ono odiše prvotnim zanosom i velikim idealizmom te brigom za braću i za Red koji se sve više širi. To je pravilo bilo temelj za pisanje novog Pravila. Ono je nastalo kad se Franjo povukao u samoću, Fonte Colombo (stoga se ono naziva Franjevački Sinaj). Najvjerojatnije je nepotvrđeno pravilo nastalo prije 1221., a konačno pravilo koje je potvrđeno od pape Honorija III 29 studenog 1229. i zove se >>Regula bulata<<. Original ovog pravila čuva se kao dragocjena relikvija u Sacro Convento u Asizu. Ono je nastalo na molbu braće ali i uz pomoć i savjete kardinala Hugolina.

Oporuka

Nastala je zadnjih dana života sv. Franje (rujan-listopod 1226 god.). Ima neprocenjivu vrednost kao svjedočanstvo života i planova sv. Franje. Potpora je pravilu kako bi ga braća što bolje opsluživala. Oporuka je igrala važnu ulogu u povjesti Reda. Osobita je to bilo važno i u 13 i 14 st. kad su bile velike borbe i prepirke o siromaštvu i opsluživanju pravila. Red se većim djelom držao tumačenja pape Grgura IX. prema kojem braća nisu u savjesti dužna opsluživati oporuku. I bez zakonske obveze oporuka je ostala dragocjena Franjina ostavština i svjedok je iskrene Crkvenosti sv. Franje.

Opomene

Pod tom rječju podrazumeva se zbirka različitih opomena i uzdaha sv. Franje. Neki od njih pravi su biseri duhovne mudrosti. Te su opomene povezane sa Pravilom i izraz su Franjinih nastojanja oko ideala duhovnoga života. Prema nekim tumačenjima (Sabatier) opomene su izraz Franjina nastojanja da sebe i svoje ideale uskladi s namjerama papinske kurije. Nastajale su u različitim okolnostima te su na

kraju skupljene u svoju cjelinu. One su ogledalo savršenosti za svakoga tko želi sljediti Franju te izriče u pojedinostima idealnu sliku kršćana kako ga zamišlja Franjo. One progovaraju o duhovnom životu sveca koji je uronjen u Boga.

Pismo vjernicima

Ta nam pisma daju važan uvid u duhovni lik sv. Franje. Govore nam o njegovoj brizi za sve ljude i u njima nalazimo važne podatke o Franjinu pastoralnom djelovanju. Ta su pisma nastala između 1215.-1223. god. To su spisi više nego određena pisma u kojima se daju upute za duhovni život. Upravljena su vrijednim kršćanima ondašnjeg vremena, klericima i laicima, muževima i ženama koji su osjećali posebnu povezanost sa sv. Franjom. U tim pismima i takvom obraćenju treba tražiti početke Trećeg reda.

Pjesma stvorova. (Pjesma brata suncu)

Ovo je pjesma odraz Franjine ljubavi prema prirodi i prvotno je molitva. To je u stvari molitva triju mladića u užarenoj peći prenesena u jezik i osjećaje sv. Franje. Nastala je u vrijeme kada je sv. Franjo gotovo slijep ležao kod sv. Damjana. Ova je pjesma jedino djelo koji je Franjo sastavio na talijanskom jeziku i jedna je od najvažnijih literarnih svjedočanstava ondašnjeg vremena, stoga ima veliku važnost u talijanskoj književnosti. Inspiracija je kantik triju mladića (Dan 3,41-50).

Časoslov muke Gospodnje

Sastavljen je od riječi sv. Pisma (osobito od psalmima) jednostavnom i pobožnom ljubavlju sv. Franje. To je oblik zavjetnog časoslova obogaćenog Franjinim molitvama. U njemu Franjo ne progovara samo o mucu Kristovoj nego o cijelom djelu otkupljenja koje se očituje u Božjoj ljubavi prema ljudima. Tom svojom molitvom Franjo izražava svoju ljubav prema Kristu, koja je osobito došla do izražaja u Njegovoj mucu.

Pismo sv. Antunu

Ovo je kratko pismo sačuvano u rukopisnim kodeksima i srednjovjekovnim kronikama. Ono svjedoči pod koji je uvjetima Franjo dopuštao braći studij teologije. Pretpostavlja se da je sv. Antun unatoč molbe braće nije usudio predavati teologiju dok mu to sv. Franjo ne dopusti.

Cedulja bratu Leonu

To je dragocjena relikvija koja se čuva u Sacro Convento u Asizu. Sam je Franjo napisao ovo pismo. Cedulja se sastoji od pohvala Bogu i blagoslova bratu Leonu. Na rubu samog autografa nadopisao je brat Leon, crvenom tintom svoj komentar. To su kratki tekstovi (molitve, blagoslovi koji svjedoče o Franjinoj pažnji prema bratu Leonu. Tekst blagoslova glasi:

"Gospodin te blagoslovijo i sačuvao.
Pokazao lice svoje i smilovao ti se.
Svratijo pogled svoj na tebe i dao ti mir.
Bog te blagoslovio!"

To je formula blagoslova kojom se u SZ Aron blagoslivljao izraelski narod. Crvenom tintom brat Leon napisao i utisnuo tau (?).

Pismo klericima

Ovo je pismo Franjo uputio klericima cijele Crkve. Svjedočio o njegovoj pobožnosti prema Svetom otajstvu oltara po kojem je Gospodin prisutan u euharistijskom otajstvu i u riječima Sv. Pisma.

Pismo kustodima

Ono je upravljeno svim franjevačkim poglavarima. Prvi je izdao ovo pismo Paul Sabatier, a po načinu izražavanja vjerodostojan spis sv. Franje. Progovara o tajni Gospodinova tjela prisutnog u crkvi.

Sv. Klara Asiška

Klara se rodila u Asizu najvjerojatnije 1193. g. od oca Favarone di Offreduece i majke Hortulane. Potjecala je iz bogate plemićke obitelji. Kad joj je bilo 17 godina dirnuta obraćenjem i novim načinom života sv. Franje odlučila je i ona prihvatiti takav način života. Njezina se obitelj nikako nije slagala s time ali je dao svoj pristanak Biskup Guido. Na Cvjetnu nedjelju 1212. bježi iz očinske kuće i pridružuje se Franji i njegovoj braći. Franjo je sa braćom u Porcijunkuli te je nakon simboličnoga obreda primanja (odsjecanje kose i novo odijelo) smješta najprije kod benediktinki Bastiae a kasnije podno brda Subasier. Pridružuje se joj sestra Agnesa a kasnije i druge djevojke. Tada se smještaju u Crkvicu sv. Damjana gdje žive načinom života koji im je dao sv. Franjo.

1215. trebaju prihvatiti Pravilo sv. Benedikta, no Klara uspijeva od pape Inocenta III. ishoditi povlasticu siromaštva. Pomalo se povećava broj sestara, osnivaju se i novi samostani, i sestre dobivaju Hugolinovo Pravilo. 1226. umire sv. Franjo a u procesiji njegovo tijelo počiva kratko vrijeme i u sv. Damjanu. Godine 1234. počinje dopisivanje Klare sa Janjom Agnesom iz Praga koja je bila kćerka češkoga kralja. Ona osniva u Pragu samostan i živi u njemu. U rujnu 1240. Klara na čudesan način odbija saracene od Asiza.

6. kolovoza 1247. papa Inocent IV. proglašava novo Pravilo za "siromašne gospode" ili "siromašne sestre" Klarise koje je hadahnutom Pravilo sv. Franje. Kasnije Klara sastavlja novo Pravilo nadahnuot Pravilom Manje Braće te Hugolinovim i Pape Inocenta. To je Pravilo službeno odobreno 9. kolovoza 1253. od pape Inocenta IV. Njezino se zdravlje sve više pogoršava te umire 11. kolovoza 1253. Sahranjena je u crkvi sv. Jureja koja kasnije postaje sadašnjom crkvom sv. Klare i velikim samostanom Klarise. Svetom je proglašava papa Aleksander IV. u katedrali Anagni 15. kolovoza 1255.

Klarini spisi

Sačuvalo se malo njezinin spisa. Sačuvano je 5 pisama, Pravilo, Oporuka i blagoslov. 1970. izišlo je najpotpunije izdanje Klarinih spisa.

1. Blagolsov sv. Klare

Legenda pripovijeda da je Klara na času svoje smrti blagoslovila svoje sestre sadašnje i buduće. Postoje zapisana tri obrasca njezina blagoslova koji su u svojoj biti isti. Jedan je upućen Agnesi praškoj. Drugi Ermentrudi iz Brugges (Briži) a treći svim sestrama.

2. Pisma Agnesi praškoj (4)

Prijateljstvo Klara i Agnese praške trajalo je preko 20 godina. Sačuvana su samo 4 pisma. Prvo je napisano prije Agnezina ulaska u samostan, (11. lipnja 1234.). U tom pismu Klara naziva Agnezu kćerkom češkoga kralja. Drugo pismo napisano je 1237.g., treće 1238.g. a četvrto 1253.g.

Pravilo sv. Klare

Klara se čitav život borila da dobije pravilo koje bi izražavalo njezin način života. Budući da je IV. Lateranski koncil 1215. zabranio potvrde novih pravila Klara je imala mnogo muka kako bi za sebe i svoje sestre ishodila vlastito pravilo. Taj je tekst bio potvrđen bulom >>Solete Anoire<< 9. kolovoza 1253. Pravilo je podijeljeno na 12 poglavlja radi sličnosti sa Franjinim Pravilom.

Pismo Ermentrudi iz Brugges (Briža)

Ermentruda je bila iz Kölna. Godinu 1240. poslala je na veliko hodočašće u Brižu te zaustavila se u samotištu. Odlučila se slijediti Klara, preuredila je svoje samotšte u samostan Klarisa a osnivala je druge samostane po Flandriji. Od više spisima sačuvano je to pismo kao znak povezanosti Klare i Ermentrude.

Oporuka sv. Klare

I Klara je poput Franje napisala oporuku u kojoj nastoji izreći ciljeve svojega života. Govori o sebi, Franji, svojim sestrama, životu u siromaštvu, o pravoj vezi s Manjom Braćom i drugo. Ta je oporuka jedan poziv i izraz zahvalnosti ali i poticaj i ohrabranje drugima. Po Franji i Klari Bog je izveo čudesan duhovni preporod onoga vremena. U Klarinim i Franjinim spisima ističu se osnove značajke franjevačke duhovnosti:

- Krist rođen u Betlehemu
- Krist Kalvarije
- Krist Euharistij

Tako siromaštvo i poniznost Isusova postaje poseban znak Božje ljubavi prema ljudima.

Klarini spisi napisani na latinskom odraz su njezina bogatoga duhovnog života. Ukazuju na njezinu ljubav žrtvu mučeništvo. 40 je godina živjela zatvorena u tišini samostana sv. Damjana, od čega 29 godina bila gotovo nepokretna na svom ležaju. U Buli kanonizacije papa Aleksandar IV. kaže za nju da je >>razbijala alabastrenu posudu svojega tijela napunjavući miomirisom svetosti Crkve Božje<<.

Zaključak

U svijetu u kojem živimo u kojem su tolika iščekivanja tolika potreba za stvarnim evanđeoskim duhom, za iskustvom Boga, za bratstvom među ljudima, za duhom služenja, za siromaštvo i dijeljenje, za slobodu i veselje, franjevački pokret daje svoj doprinos.

Pod konac svojega života sv. je Franjo pozivao svoju braću: "započnimo braćo služiti Gospodinu Bogu jer dosada jedva da smo malo ili išta napredovali" (I Čel. 103).

Stoga je i danas franjevački poziv zov na uvijek novi napor, a novi početak, na zadatak da se živi u pravoj vjeri i evanđeoskom obraćenju. To je poziv na slušanje Boga i njegova Evanđelja. Tako shvaćano služenje i tako življenja poslušnost postaju svjedočanstvo i naviještanje. Tako se riječju i dijelom upozorava na Božju veličinu i dobrotu, na njegovu svemoć i njegovo upravljanje svijetom.

Po Franji upravo to je dužnost svih njegovih sljedbenika: naviještati svijetu kako je velik, i kako je dobrostiv Bog prema ljudima.